

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних відносин і права
Кафедра іншомовної освіти і міжкультурної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Віталій ТРЕТЬКО

_____ 2021 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна *Порівняльна професійна педагогіка*
 Освітньо-професійна програма *Англійська мова і література*
 Рівень вищої освіти *другий (магістерський)*

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Бідюк Наталя Михайлівна
Профайл викладача	https://www.khnu.km.ua/angl/page.aspx?r=4&p=101
E-mail викладача(ів)	biduknm@ukr.net
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4818
Консультації	Очні: середа, 3-4 пара, 4-427 онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю	
				Аудиторні заняття				Індивідуальна робота	Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік	Іспит
		Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Д	2	4	120	51	17	-	34	-	69	+	-

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Порівняльна професійна педагогіка» спрямована на формування системи знань та умінь щодо розвитку освітніх систем різних країн, виявлення прогресивних ідей та обґрунтування науково-методичних рекомендацій для удосконалення освітньо-виховного процесу у вітчизняному досвіді. Зміст дисципліни орієнтовано на: розширення фахового світогляду щодо історичного розвитку та взаємозв'язку порівняльної педагогіки з іншими науками; збагачення фахового потенціалу знаннями світових надбань і тенденцій розвитку освітніх систем у вітчизняному і зарубіжному досвіді; набуття досвіду самостійного і творчого аналізу й оцінки соціально-педагогічних явищ в різних країнах; формування міжкультурної компетентності в галузі порівняльної професійної педагогіки.

Під час викладання дисципліни використовуються такі форми, методи, технології і засоби навчання: інтерактивна лекція-дискусія з елементами проблемності, практичне заняття, бесіда, мозковий штурм, самостійна робота; інформаційно-комп'ютерні технології (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, модульне об'єктно-орієнтоване навчальне середовище Moodle, платформа YouTube), мультимедіапрезентація.

Мета дисципліни. Забезпечення студентів необхідними науково-теоретичними та практичними знаннями та навичками щодо виявлення і порівняння особливостей й закономірності розвитку професійної освіти різних країн з метою обґрунтування конструктивних ідей зарубіжного досвіду та їх творчого впровадження у вітчизняну освітню практику.

Предмет дисципліни. Порівняльна професійна педагогіка.

Завдання дисципліни. Формування системи знань та умінь пошуку загального й специфічного в освітніх системах різних країн, виявлення прогресивних ідей та обґрунтування науково-методичних рекомендацій щодо удосконалення професійної освіти в Україні.

Дисципліна має забезпечити такі **компетентності**: здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, порівняння педагогічних явищ; здатність здійснювати пошук, оброблення, аналіз, систематизацію інформації з різних джерел; здатність здійснювати компаративні дослідження в галузі професійної педагогіки, орієнтуватися в теоретико-методологічних концепціях зарубіжної і вітчизняної професійної педагогіки; здатність аналізувати і порівнювати педагогічні теорії, статистичні факти, явища освітніх систем зарубіжних країн, виявляти прогресивні (конструктивні) ідеї зарубіжного досвіду та використовувати світові надбання у розвитку освіти / педагогіки в Україні.

Очікувані результати навчання

Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *оперувати* базовими категоріями та поняттями кваліфіковано застосовувати сучасні підходи, принципи, методи порівняльної педагогіки; *здійснювати* аналіз та систематизацію джерельної бази освітніх систем різних країн світу; *аналізувати* тенденції розвитку професійної освіти у зарубіжному досвіді та Україні; обґрунтовувати перспективні ідеї зарубіжного досвіду; *порівнювати* освітньо-виховні системи країн різних континентів, педагогічні теорії, статистичні факти, явища; *узагальнювати* і робити висновки про стан розвитку зарубіжних освітньо-виховних систем; *визначати* можливості і умови запозичення зарубіжного досвіду у вітчизняну освітню практику.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання

Номер теми	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота		
			Зміст	Години	Література
1	Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань. Зв'язок з іншими науками.	Мета і завдання дисципліни, її місце в структурі педагогічної науки. Основні категорії. Зв'язок з іншими науками.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.	10	О: [1; 6; 7; 12; 18]; Д: [18; 19; 31]
2	Історичні етапи розвитку порівняльної педагогіки.	Становлення та розвиток порівняльної професійної педагогіки в різні історичні періоди у світі. Видатні персоналії. Зародження порівняльної професійної педагогіки в Україні.	Виконання індивідуальних завдань, підготовка до практичного заняття.	10	

3	Розвиток професійної освіти у світі: сучасний стан, проблеми, перспективи.	Розвиток професійної освіти у світі: сучасний стан, проблеми, перспективи.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	10	О: [1;3;5; 6; 13; 14; 16; 17; Д: [12; 18, 19; 24-27; 32]
4	Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку освітніх систем.	Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку освітніх систем Глобальні, національні та локальні особливості.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	13	
5	Шляхи диференціації та стандартизації професійної освіти у провідних розвинутих країнах та в Україні. .	Основні напрями реформування професійної освіти в розвинених країнах світу. Шляхи диференціації та стандартизації професійної освіти у провідних розвинутих країнах та в Україні.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	12	О: [1;3;5; 6; 13; 14; 16; 17; Д: [12; 18, 19; 24-27; 32]
6	Професійна освіта в Україні в умовах інтеграції в європейський освітній простір	Професійна освіта в Україні в умовах інтеграції в європейський освітній простір. Презентування і захист індивідуального .	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	14	

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набуті здобувачем знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/006.pdf>). При виконанні практичних робіт з дисципліни здобувач має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату, згідно Положення про дотримання академічної доброчесності в Хмельницькому національному університеті (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/0005.pdf>), роботу буде повернено на доопрацювання та повторне проходження оцінювання.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань здобувачів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; мультимедіа

презентація результатів індивідуальних завдань. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового заходу, який проводиться усним опитуванням з усього матеріалу дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів

Аудиторна робота	Самостійна робота	Підсумковий контрольний захід
Практичні заняття	Індивідуальні завдання	залік
0,6	0,4	

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав здобувач з дисципліни, знаходиться в межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем кількості балів.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄCTS	Інституцій на шкала балів	Інституцій на оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків.
B	4,25-4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
C	3,75-4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25-3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00-1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Порівняльна професійна педагогіка як самостійна галузь педагогічної науки.
2. Предметне поле, ключові поняття, цілі, завдання порівняльної професійної педагогіки.
3. Зв'язок порівняльної професійної педагогіки з іншими науками.
4. Становлення та розвиток порівняльної професійної педагогіки в різні історичні періоди у світі.
5. Сучасні тенденції розвитку порівняльної професійної педагогіки в Україні.
6. Видатні персоналії в галузі порівняльної професійної педагогіки.

7. Система професійної освіти США,
8. Система професійної освіти Канади.
9. Система професійної освіти Великої Британії.
10. Система освіти професійної Франції.
11. Система професійної освіти Німеччини.
12. Система професійної освіти Польщі.
13. Філософія освіти Китаю.
14. Система професійної освіти Австралії.
15. Основні напрями реформування професійної освіти в розвинених країнах світу та Україні.
16. Стандартизація вищої освіти в різних країнах.
17. Шляхи використання прогресивного зарубіжного педагогічного досвіду в Україні.

Рекомендована література

Основна

1. Будник О. Б. (2019). Порівняльна педагогіка: навчальний посібник [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М.
2. Коляда Н.М. Педагогічна історіографія як складник історико-педагогічного дослідження. DOI: <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2018-1-39-46>
3. Лавриченко, Н. (2006) Методологічні аспекти порівняльно-педагогічних досліджень. Шлях освіти, 2, 17-26.
4. Локшина, О. І. (2019) Компетентнісна освіта в Європейському Союзі – від ідеї до практики Життєва компетентність у контексті діалогу педагогічних культур: Україна – країни Європейського Союзу. с. 20-36. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722645>
5. Методологічні засади педагогічного дослідження : монографія (2013) Авт. кол. : Є. М. Хриков, О. В. Адаменко, В. С. Курило та ін. ; за заг. ред. В. С. Курило, Є. М. Хрикова. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».
6. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів (2015) : хрестоматія / авторський колектив. За ред.. О.І. Локшиної. К.: Педагогічна думка. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/714839>
7. Бідюк, Н., Гомонюк, О., Купчишина, В., Сердюк, Ю. (2017). Порівняльна педагогіка в схемах і таблицях : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ.
8. Сбруєва, А. А. (2004) Тенденції реформування середньої освіти розвинених англomовних країн в контексті глобалізації (90-ті рр. ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія. Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня»; Видавництво «Козацький вал».
9. Сбруєва, А. А. (2013). Порівняльна педагогіка : навч. пос. Вид. 3. Суми : Університетська книга.
10. Сбруєва, А. А., Чистякова, І. А., Самойлова, Ю. І. (2019). Організаційно- педагогічні засади діяльності інноваційних шкільних меж Великої Британії та США. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=YBR7gMcAAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate
11. Сбруєва, А. А., Єременко, І. В. (2019). Формування європейського виміру забезпечення якості вищої освіти в контексті інтернаціоналізації освітнього простору. СумДПУ імені АС Макаренка. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=YBR7gMcAAAAAJ&view_op=list_works&sortby=pubdate..
12. Сбруєва, А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми.
13. Сисоева, С.О., Кристопчук, Т.Є. (2013) Методологія науково-педагогічних досліджень: Підручник Рівне: Волинські береги.
14. Староста В.І., Товканець Г.В. (2015) Методологія та методи науково-педагогічних досліджень: навчально-методичний посібник. Мукачево: МДУ
15. Хриков, Є.М. (2015) Аналіз стану дослідженості наукової проблеми у галузі порівняльної педагогіки. Український педагогічний журнал, 4, 57-64.
16. Хриков, Є.М. (2017) Методологія педагогічного дослідження: монографія. Х.: ФОП Панов А. М.
17. Цюра, С. (2013) Особливості методології порівняльних досліджень. Порівняльно-педагогічні студії, 2–3, 7–13.
18. Чепіль, М. М. (2014) Порівняльна педагогіка : навч. посіб. К. : Академвидав.
19. Tatto, M. T., Burn, K., Menter, I., Mutton, T., & Thompson, I. (2018). Learning to teach in England and the United States: The evolution of policy and practice. New York, NY: Routledge.
20. Teichler, U. (2017) Internationalisation Trends in Higher Education and the Changing Role of International Student Mobility. Journal of international Mobility, 5, 177-216.

Додаткова

1. Закон України “Про освіту” від 05.09.2017 року № 2145-VIII. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.14 р. № 1556-VII. Голос України» від 06 серпня 2014 р. № 148. (зі змінами).
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій, Постанова Кабінету міністрів України від 23.11.2011 р., №1341.
4. Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» Постанова Кабінету міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#n2>
5. Біда, О. А., Кучай, О. В., Кучай, Т. П., Бідюк, Н. М. (2021). Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів у закладах вищої освіти Японії та країн Європейського Союзу (на прикладі Польщі) : монографія. Черкаси: видавець ФОП Бідюк Є.І.
6. Бідюк, Н. М. (2019) Кореляція внутрішньої мовної політики США в епоху глобальної комунікації. Освіта для миру = Edukacja dla pokoju : зб. наук. праць : у 2 т. / редкол.: Кремень В. Г., Коцур В. П., Ничкало Н. Г., Шльосек Ф. та ін. К.: Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», Т.2. С. 575–589.
7. Бідюк, Н. М. (2018). Дистанційне навчання в системі післядипломної освіти Німеччини. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 50. С. 223-227.
8. Локшина, О. І. (2018) Джерельна база досліджень із порівняльної педагогіки в умовах трансформаційних процесів в освіті. Джерела та історіографія про трансформаційні процеси в освітньому просторі України (1991–2017). Матеріали Всеукраїнського наук.-практ. Семінару ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, (сс. 20-21) м. Київ, Україна. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/714113>
9. Локшина, О. І. (2018) До питання про використання зарубіжного досвіду: генеза методологічних підходів. Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів. Матеріали тез доп. VII міжнар. наук.-методол. семінару «Термінова поліграфія», (сс. 8-9) м. Київ – м. Хмельницький, Україна. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/713996>
10. Локшина, О. І. (2018) Політика ЄС з розвитку науки та інновацій: орієнтири для України In: Імплементация европейских стандартів в українські освітні дослідження. Матеріали II Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (15.06.2018 р., м Київ) «Трек-ЛТД», м. Київ – м. Дрогобич, Україна, стор. 90-93. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/714275>
11. Локшина, О. І. (2018). Стратегічні орієнтири розвитку освіти: світовий вимір. Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік (сс. 74-75). Педагогічна думка, м. Київ, Україна. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/713934>
12. Ничкало Н. (2011). Порівняльна професійна педагогіка як галузь педагогічного знання. Порівняльна професійна педагогіка. Режим доступу: <http://www.khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf>
13. Сбруєва, А. А. (2015) Єроінтеграційні процеси у сфері вищої освіти: механізми управління та виміри змін. Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія. За ред. А.А. Сбруєвої. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, С. 31 – 52.
14. Сбруєва, А. А. (2015) Розвиток вищої освіти в умовах глобальної фінансово-економічної кризи: європейський та американський контексти В кн.:Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. А.А. Сбруєвої. (сс. 10 – 31). Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка.
15. Чистякова, І. А. (2015) Особливості формування готовності викладача вищої школи до роботи в умовах інтернаціоналізації освітнього простору. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології, 6 (50), С. 461–476. Режим доступу: <http://library.sspu.sumy.ua/>; <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>.
16. Bartram, B. (2020) Exploring International and Comparative Education. In C.A. Simon & S. Ward A Student's Guide to Education Studies, London: Routledge, pp. 87-97. DOI:10.4324/9780429297212-11
17. Bidyuk N. (2016) Higher education globalization in the context of American guidelines. Comparative Professional Pedagogy. 4. 7–14.
18. Broadfoot, P. (2000) Comparative Education for the 21st Century: Retrospect and prospect. Comparative Education, Vol. 36, No. 3, Special Number (23): Comparative Education for the Twenty-First Century (Aug., 2000), 357-371. DOI:10.1080/03050060050129036
19. Cowen, R. (2020) Changing comparative education: interpreting foreigners, routinising research, and writing history, Comparative Education, 56 (1), 127-141, DOI: 10.1080/03050068.2020.1714332
20. EC European Commission. (2011) Report of Mapping Exercise on Doctoral Training in Europe 'Towards a Common Approach'. [https://eurlex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52015XG1215\(02\)](https://eurlex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:52015XG1215(02))
21. EC (European Commission). (2021). Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030). [https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021G0226\(01\)](https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021G0226(01))
22. EC/EACEA/Eurydice. (2018). The European Higher Education Area in 2018: Bologna Process Implementation Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
23. European Policy Cooperation (ET2020 framework). (2020). The strategic framework for European cooperation in education and training ("ET 2020") is a forum allowing Member States to exchange best practices and learn from each other. Retrieved from: https://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-framework_en
24. Khakpour, A. (2012) Methodology of comparative studies in education Contemporary Educational Researches Journal 1, P. 20-26.

25. Klees, S. J. (2008) Reflections on Theory, Method, and Practice in Comparative and International Education *Comparative Education Review*, 52 (3), 301-328. <https://doi.org/10.1086/589978>
26. Lauterbach, U., Mitter W. (1998) Theory and methodology of international comparisons. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities. URL: www.cedefop.europa.eu > RR1_Lauterbach
27. Manjari, A. 5 Important Methods Used For Studying Comparative Education <https://www.shareyouressays.com/knowledge/what-are-the-different-methods-used-for-study-of-comparative-education-answered/115571>
28. Manzon M. (2020) Towards a comparative history of comparative education a personal journey, *Comparative Education*, 56 (1), 96-110, DOI: 10.1080/03050068.2019.1701251
29. Noah, H. J. (1998) Doing comparative education: Three decades of collaboration. Hong Kong University, Comparative Education Research Centre.
30. *Origins and Traditions in Comparative Education*. (2019) Edited by Maria Manzon. Routledge.
31. Powell J. J. W. (2020) Comparative education in an age of competition and collaboration, *Comparative Education*, 56 (1), 57-78, DOI: 10.1080/03050068.2019.1701248
32. Takayama, K. (2020) An invitation to 'negative' comparative education, *Comparative Education*, 56(1), 79-95, DOI: 10.1080/03050068.20

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua>
2. Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. – Режим доступу : <http://www.dnpb.gov.ua>
4. Сайт Національної парламентської бібліотеки України. – Режим доступу : <http://www.nplu.org>
5. Сайт Електронної бібліотеки Хмельницького національного університету. – Режим доступу : <http://lib.khnu.km.ua/>.
6. Модульне середовище для навчання ХНУ. – Режим доступу : <https://msn.khnu.km.ua/>.
7. Портал сучасних педагогічних ресурсів. – Режим доступу : <http://www.intellect-invest.org.ua>
8. Освіта.UA. – Режим доступу : <http://osvita.ua>
9. Інформаційний сайт мережі освітньої інформації ЄС EURYDICE: – Режим доступу : <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/eurydice/EuryCountry>.
10. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: – Режим доступу : <http://www.ibe.unesco.org/countries/countrydossiers.htm>.
11. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: – Режим доступу : <http://www.cepes.ro>.
12. Інформаційний сайт Світової ради товариств порівняльної педагогіки. – World Council of Comparative Education Societies. Режим доступу : <https://wcces-online.org/>
13. Інформаційний сайт Інституту педагогіки НАПН України. Відділ порівняльної педагогіки. <http://undip.org.ua/structure/research%20units/>
14. Інформаційний сайт Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Відділ зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих. ipood.com.ua/viddil-zarubijnih-sistem-pedagogichno-osviti-i-osviti-doroslih/
15. Інформаційний сайт Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Лабораторія зарубіжних систем професійної освіти і навчання. <https://ivet.edu.ua/labs/ivvet>
16. Інформаційний сайт Української асоціації дослідників освіти (УАДО). Режим доступу : <https://www.uera.org.ua/uk/>
17. Інформаційний сайт Higher Education Special Interest Group. Режим доступу : <https://www.higheredsig.org/higher-education-institutes>.
18. Інформаційний сайт Comparative and International Education Society (CIES). Режим доступу : <https://www.cies.us/>
19. Інформація про системи освіти країн – членів ЄС на сайті інформаційної мережі EURYDICE. Режим доступу : <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/eurydice/EuryCountry>.
20. Інформація про системи освіти країн – членів Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО (International Bureau of Education) на сайті інформаційної мережі ІВЕ : – Режим доступу : <http://www.ibe.unesco.org/countries/countrydossiers.htm>.